

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quam graue scelus sit, Deo dicata[m] uirgine[m] polluere i[n]cestum,
quanq[ue] acerrime semper fuerit uindicatu[m] c. xiiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE SACRIS VIRG.

Ieuet. Pernoscite uel ex hoc, quanta sit sceleris istiusmodi
 diimmanitas, quod quum tam misericors sit ecclesia san-
 cta Dei, tamen eiusmodi flagitium tam diro anathema
 re feriat, ut ne morietum quidem communionem per Illi-
 bertani concilii decretum dandam uelit ei, quae Deo di-
 cata stupram aliquando commiserit: quum tamen pro nul-
 lo ferere alio crimine (quod sciam) legatur communione
 culpam in morte interdicti. Sed iam contra eiusmodi ince-
 stas satis dictum arbitror. Horret liquidem animus, & ob-
 pristinae uirginitatis honorem eas tantae sceditatis uitio
 incessere mens ipsa reformidat, meque ipsum sane perpu-
 det de his minus honorifice loqui, quam sponsam Christi
 deceat: & quam ipsa sacrarum uirginum postulet reuerentia:
 quoquo modo interim pluraque istarum uiuant, atque a
 uoto, & a sua professione rebellent.

Quam graue scelus sit Deo dicatam uirginem
 polluere incestu, quam acerrime semper
 fuerit uindicatum. Cap. XIII.

HAtenus de impudicis uestalibus, sed quae mo-
 do satis digna conuicta in eos ipsos scelestos, atque
 incestuosos homines dici possunt, quae has ipsas uir-
 gines sic Deo dicatas polluere, & incestare non uerentur?
 Quamnam oris facundia, quam grauitas orationis, aut quam uehe-
 mentia uerborum, atque sententiarum in tam nefarios, ac pro-
 fanos adulteros, posset pro sceleris grauitate satis digna
 reperiri? Vincit quidem officium linguae atrocitas rei & fa-
 cinoris magnitudo. Id cogitare mens stupet, & manus
 refugit exarare. Scelus est profecto quod nec ulla potest
 eloquentia satis explicari, nec ulla satis digna poena pu-
 niri. Profanus si quidem habetur, qui aut sanguinis, aut se-
 minis profluitio aedem polluit: at quanto profanior qui pu-
 ram, & consecratam uirginem incestat: spiritus sancti temple
 profanatur, & sanctificatum corpus detestabili conlutione
 corrumpitur: Si ualde nefarium est uasa consecrata manibus

profanis attingere, sacras uestes diripere, propter quod multi acerrime multati sunt, quale crimen esse putabimus, consecratis Deo uirgines cōstuprare, & spolia uirginitatis abripere, & uiaa templa spiritus sancti impie profanare. Constat enim sacrata Deo corpora cunctis partibus q̄tūuls sacris sanctitate, ac religione præstare: quandoq̄dē nō parietum gratia, sed utui eiusmodi tēpli amore de cœlo Christus descenderit, primo in uirginis uterum: postmodū de utero uirginis in mundū: postremo de mundo in crucem. Ozas (ut in sacris literis legimus) currum domini prolabantē temere fulcire conatus, q̄a sacratissimam arcam profana tetigit manu haud mora humi repentina morte procubuit. Balthasar Babilonius q̄ uasa tēpli impiis manibus cōrectare non sit ueritus, miserabili pœna affectus est. Antiochus quoq̄ profanato Dei templo, spoliisq̄ ditatus sacris, haud multo post amaro animo, q̄ fecerat reminiscens, cōdignas sacrilego pœnas luit. Heliodorus Seleuci regis legatus dum similibi impietate idē tēplū spoliare esset aggressus, terribili uisione perterritus, & inuisibilibus ēt plagis percussus, statim miserabiliter i ipsius ararii uestibulo cōcidit: ibiq̄ aliquantisper digna castigatione correptus est, sed pertesus patratī facinoris impetrata sacerdotū p̄cibus uenia, officiis uitæ restituitur. Pōpeius quoq̄ ille magnus captis Hierosolimis, licet ex illo tēplo (ut refert Cicero) nihil attrerit, tamen haud leuius peccauit, quum illud idem templum primus idolorum superstitione polluerit, quo circa non diu post uictus à Cæsare in Ægyptiaco littore recisa ceruice iacuit feris dilacerādus alitibus. Crassus item auarissimus quū & ipse ex eodem tēplo quicquid preciosi fuerat reliqui eorum q̄bus Pōpeius pepercerat, sustulisset, apud Carras Parthorum sagittis opprimitur. Merito ergo (ut uidemus) puniti omnes sacrilegi maximis semp pœnis fuerunt: at q̄to maiori uisione digni nefandi, atq̄ incestuosi stupratores, quātoq̄

1. Para. 13

Dan. 5

2. Mac. 19

2. Mach. 3

DE SACRIS VIRG.

æquius puniendi: Si quidem neque arca illa, neque uasa
 aut ornamenta ulla templi quantumuis relligiosa, et sa-
 cra, seu aurea, seu argentea illa sint, præferri, æquarive
 possunt augustimo, et sacratissimo templo corporis
 uirginalis: quãdo quidem ea quæ præcesserunt figuræ,
 et iudicia, umbræque, et imago fuerunt eorum, quæ mo-
 do sunt. Quanto ergo potior est lux, quàm umbra, et ue-
 ritas, quàm figura, tanto uiua hæc templa parietibus illis re-
 ligiosiora atque sacratiora censenda. Dic quæso quo-
 nam cruciatus seruum illum afficiendum putes qui cu-
 bile domini ingressus sponsam eius uiolare præsumpse-
 rit: Nonne acerrimo, et exquisitissimo quoque suppli-
 cio dignum dicas: Sed hæc est sponsa domini quam
 polluis: hæc Deo dicata, quam uiolas: hæc Christo con-
 secrata, quam stupras, quamque habes ludibrio, quamque
 publice circumdatis. O libidinem effrenatam, et in do-
 mitam. O impiam et singularem audaciam: quæ nec
 iram Dei reformidat, nec sacratissimas faces, nec inter-
 dictum cubiculi limen, nec sacros alitus perhorrescit.
 O præcipitem, et sacrilegam confidentiam, quam non
 pudor à turpitudine, non metus à periculo, non religio
 ab impietate, non ratio denique ipsa à furore potest ullo
 pacto reprimere. Quibus abstinebit: qui nec sacratis
 quidem corporibus abstinendum putat: Attende an-
 num miser attende ad illas diras imprecationes, atque
 execrationes quas in sacro istarum epithalamio sacer-
 antistes conceptis uerbis in caput detinuerit tuum, uel
 ipso horrendas sono, et terribiles auditu. Non possunt
 ea non rata, solidaque esse, quæ tam religiose, tam pie in-
 ter sacrosancta mysteria, ante aras sacras, sacro ore pro-
 muntur: eodemque loci ubi Deus ipse tam præsens est,
 quàm super sidera in coelo. Quare nisi agas poenitentiam,
 peccatoque, abstineas tam abominabili, cito (mihi crede)
 indues (ut dicit propheta) maledictionem illam sicut ue-
 stimentum, et intrabit sicut aqua interiora tua, et sicut

Et. 575. l. 1
 D. 111. 2
 Q. 1. 3. 2. 1. 1. 1.
 2. 1. 1. 1. 1. 1.

oleum in ossibus tuis. Nihil sane foelicius incestuoso illo Clodio peribis: at potius tanto immanius quod illa uana superstitionis tu uerae religionis mysteria possidisti. Hunc uero, M. Tullius quauis ethnicus, & a pietate christiana longe alienus, publice palamque professus est, se summo odio, uel ob hoc maxime scelus prosequi. Sic enim in oratione quam contra Pisonem, & Gabinium habuit, testatur. Quod mihi odium, inquit, cum Clodio fuit, nisi quia perniciosum patriae ciuem fore putabam: qui turpissima libidine incensus duas res sanctissimas, religionem, & pudicitiam uno scelere uiolasset. Et alibi grauiter conqueritur, quod quae sacra per summam castimoniam uirorum, ac mulierum erant peragenda, eadem essent per istius stuprum uiolata. Sed quid ego hic ethnicorum, aut antiquorum testimoniis utar: quum sub oculis nobis assidue nostratum Christianorum exempla uersentur: qui incestus sui apertissimas, atque grauissimas poenas dederunt. Noti sunt homines, nota scelera, et noti qui postmodum rerum exitus sint secuti: ut non minus hic superuacaneum sit, quam etiam inuidiosum quenquam apertius nominare. Quamobrem satius erit hic Antiochi tertii in ea re modestiam recensere in opprobrium, & dedecus impiorum. Is enim Dianae sacerdotem, quae miranda forma praestabat semel intuitus, statim Epheso discescit ueritus (ut ipse dicebat) ne quid praeter animi sententiam, uictus muliebri specie, facere cogere. Confundantur tali modestia uulgus incestuosorum Christianorum: quum quod tam sedulo homo gentilis cauerit, ipsi fraudulentem ac studiose perquirant: non attendentes quod Apostolus dicit, Si quis Dei templum uiolauerit, disperdet illum Deus. Et ne ab ethnicorum prorsus exemplis recedam, quae plerumque afficiunt magis, Romanis olim hoc scelus & priuatim, & publice tantae abominationi fuerat, ut si quis patrasset eiusmodi incestum non tantum pro atrocissimo male

1. Cor. 3

DE SACRIS VIRG. II

ficio uindicarent: sed etiam ex eo q̄ tam raro id apud il-
 los contingere solitum fuerat, si quando auditum foret,
 admissum esse, prodigii, ac portenti instar publice nuno-
 ciaretur. Quamobrem noster Lilius ubi canensem cla-
 dem descripserat, Romanos scribit territos esse sup̄ tam-
 tas clades, tum cæteris prodigiis, tum q̄ duæ uestales
 eo anno Opimia, atq̄ Floronia stupri compertæ; altera
 sub terra (ut mos est) ad portam Collinam necata fue-
 rat, altera semetipsa sibi mortem cõseuerat. Vide ergo
 q̄ graue adiudicauere hoc flagitiũ Romani, ut ab his
 p̄ maximo prodigio, quũ cõtingeret, haberetur. Et ne
 forte credas id cõsuisse earum stupratoribus impune.
 L. Catilius scriba pontificum, qui cum Floronia stuprũ
 fecerat, à pontifice maximo eouſq̄ uirgis in comitio
 cæsus est, ut inter uerba expirauerit. Idem passum esse
 legimus Celerem equitem Romanũ cui Cornelia obi-
 ciebatur Vestalium maxima: quæ à Domitiano Cæsar-
 re absens, & inaudita damnata est, ac etiam uiuens ut
 mos fuit, humo defossa: q̄ arbitraretur ob raritatẽ exẽ-
 pli suum sæculum fore eiusmodi inusitato spectaculo
 illustrius. Licinianus senator, & ipse insimulatus huiusce
 criminis, ne comitium adire, & uirgas pati cogeretur,
 uoluntario exilio sese à seueritate tanta iudicii uindica-
 uit, bonisq̄ suis publicatis, in Sicilia ex nobili senatore
 mercenarius rhetor effectus est. Apud Ciceronem
 in libro quem de legibus scripsit, legem eiusmodi
 contra incestuosos adducit. Incestum pontifices su-
 premo supplicio sanciuũto. Verum si hoc faciebant
 homines gentiles à uera religione remotissimi, quan-
 to magis nos facere debemus: qui edocti sumus ab
 ipso Deo & homine Iesu cauere uel simplicem for-
 nicationem: nedum tale, tantumq̄ flagitium fuge-
 re? Sed nec nobis quidem desunt leges ad puniens-
 dum hoc nefarium incestum, à patribus rite lata;

8. 10. 1

etiam omnibus qui in ista non nisi in hominibus

modo seruantur. & legum pœnis afficerentur. in
 qui. Nam deprehensi, atque conuicti et infames
 sunt, & per sacros canones seuerissime puniuntur.
 Gregorius enim pont. Max. si laici sunt omni pro
 fus communionem hominum, uelut aqua, & igni inter
 dicendos, Sathanæq; tradendos iubet: si uero clerici
 ab omni officio amotos in arcto monasterio, perpe
 tuo ueluti carcere mandat occludi ad agendam perpe
 tuam pœnitendam. Iustinianus autem Cæsar in suis le
 gibus contaminatos eiusmodi turpitudine exuendos
 bonis sanxit, et ea religioso loco, in quo patratum fue
 rit tale facinus, applicari præcepit: reos uero ipsos subli
 ci supplicio capitali. Digna profecto ultio, quæ in
 scelestos homines expendatur: quando nec pœna
 morte grauior, nec quicquam ea sit impuritate nes
 fandius. Hoc scelus, ex sententia episcopi nostri Pe
 tri Barroci, in eo libro, quem de ratione bene mo
 riendi inscripsit, quadruplici infamia notatur. Primo
 adulterii, quæ sponsa Christi uiolatur: stupri, quod uirgo
 corrumpitur: incestus, quia cum patris sui nupta si
 lius se commiscet: sacrilegii denique, quod sacrata at
 que addicta Deo impie profanatur. Nec esse hoc lo
 co silendum censeo, quod et si sæpe audiueram dici
 uulgo, nunquam tamen affirmare ausus fuissim, im
 mo nec scribere, nisi apud eundem auctorem grauisis
 mum sanè, atque sapientissimum simulq; innocentis
 simum uirum eodem libro pro comperto legissem in
 cestuosos eiusmodi, ac contaminatos tali scelere mor
 rientes uirilium membri tentigine ad pœnam, atque in
 famiam tantæ turpitudinis attingi solere. Idoneus auctor
 certe talis tantusq; episcopus: at si quis falsum contendat,
 non ago pertinaciter, neque propterea id ego cri
 men, aut leuioris nequitiae esse, aut minus exes
 crandum putabo. Veruntamen conuenit id cum
scribitur in eodem libro de nequitia impudicæ

DE SACRIS VIRG.

facto Heraclii imperatoris, qui quum Christianorum legibus uiueret, Fabia tamen uxore defuncta Martinam fratris filiam contra uis, fasq; duxit: atque etiam tulit legem, qua deinceps per eum idē omnibus liceret: quo circa hunc ipsum tali cladis genere affectum perhibet, ut folliculo testium sursum uerso, uirilicq; membro femper distento, melere non posset, quin lotio uultum respergeret, nisi obiecta prius tabula foret, quæ urinæ ascensum reprimeret. Quod morbi genus omnes affirmabant ei ob illicitas nuptias, atque impiam legem diuinitus obtigisse, ut & alios exterreret à simili frœditate paranda, & ut ipse in eo quo peccauerat torqueretur. Sed ad rem nostram redeamus.

Adhortatio ad spem ueniæ promerendæ. Cap. XV.

GRauiâ profecto sunt, quæ in ultionem tanti flagitii sanxerunt leges, sed longe grauiora, atq; atrociora censenda, quæ parauit Deus, & quæ saltē non euadent, quicunq; humanarum legum pœnas euaserint. Iudicia namq; hominum plæruncq; eludi, ac falli possunt: at iudicium Dei est prorsus infallibile, atque inuitabile omnino. O te miserum & infœlicem, si non intelligis dum iudicia hominum fallis, te magis magisque reum fieri, atq; cito fore, ut, ex eo q; hic impune tuleris, atrocius puniaris: quando nihil ibi transit impune: ubi idem erit iudex accusator, & testis. Quid tunc miser facies: ubi te abscondes: sistendum sanè est tibi coram illo, qui cuncta uidit, cui nihil occultū est, qui nouit omnia: & ideo subductis ibi scelerum tuorum rationibus, ipsi tibi sustinendum est, quicquid pœnarum impiis paratum fuerit. Verum enim uero tam mitis, ac benignus, & clemens est, quem offendisti, ut facile possis, modo uelis agnoscere peccatum tuum, & respiscere, ad huc redire in gratiam, & ueniam impetrare peccatis. Nihil